

# Infoblad

## Faillissementsfraude: herken de signalen

Faillissementsfraude kost de samenleving tot een miljard schade, schat het [Openbaar Ministerie](#). Ondernemers worden geconfronteerd met schade als leveranciers of afnemers failliet gaan, al betaalde goederen niet worden geleverd of geleverde goederen niet betaald worden. Welke signalen helpen een aanstaand faillissement te herkennen?

### Wat is een faillissement en wanneer is er sprake van fraude?

Een faillissement wordt uitgesproken door een rechtbank wanneer een bedrijf niet langer haar betaalverplichtingen kan voldoen. Gaat een bedrijf failliet, dan gaat een curator aan de slag om alles van waarde te verkopen zodat schuldeisers zoveel mogelijk hun geld krijgen. Meestal is er sprake van een 'normaal' faillissement, zonder vooropgezet doel en worden zaken zo netjes mogelijk afgehandeld. Bij faillissementsfraude wordt een bedrijf opzettelijk 'geploft' en of worden geld en producten bewust weggesluisd. Schuldeisers vissen vrijwel altijd achter het net.

### Twee categorieën daders

**De gelegenheidsdader** is de ondernemer die waarde aan de eigen onderneming onttrekt terwijl het faillissement aanstaande is of al uitgesproken. Dit kan variëren van het wegsluizen van een meubelstuk met emotionele waarde tot het de curator verhinderen zijn werk goed te doen. Dat laatste schaadt de schuldeisers. De gelegenheidsdader heeft echter niet een bedrijf opgezet of overgenomen om het bewust te laten 'ploffen'.

**Beroepsfraudeurs** hebben als doel het bedrijf met zoveel mogelijk schulden op te zadelen. Het doel wordt bereikt door bewust zoveel mogelijk voorraad te bestellen en rekeningen niet te betalen. Dit fenomeen wordt ook wel [flessentrekkerij](#) genoemd. Zodra het bedrijf over de kop gaat, kunnen alle betrokken partijen, waaronder de leveranciers, naar hun geld fluiten. De bestelde voorraad is dan al stiekem en vaak tegen dumprijzen verkocht. Meestal komen de echte fraudeurs zelf niet in beeld. Er wordt gewerkt met katvangers, kwetsbare mensen die tegen vergoeding of onder druk hun handtekening zetten onder een contract en die officieel directeur worden van een 'plof-bv'. Als het faillissement is uitgesproken valt bij deze katvangers niks te halen.

### Alert zijn op signalen!

Een faillissement komt zelden geheel onverwacht. Er zijn een aantal signalen die wijzen op een mogelijk aanstaand faillissement. Dat geldt voor

de signalen als ze zich los van elkaar voordoen, en zeker als deze in combinatie met elkaar optreden.

- *Het bestelgedrag van een organisatie verandert sterk*

Fraudeurs proberen een band op te bouwen met beoogde slachtoffers. Men begint met wat kleine(re) bestellingen en betaalt contant. De leverancier krijgt vertrouwen in de (nieuwe) partij. Dan volgt een grote order en verzoekt men om een factuur. Deze wordt echter niet betaald.

- *Het bedrijf deelt minder informatie*

Terughoudendheid is aanbevolen als een bedrijf geen extra informatie of toelichting geeft als daar om wordt gevraagd. Bijvoorbeeld als een bestaande klant een grotere order plaatst dan gebruikelijk. Let dan extra op, in het bijzonder als gevraagd wordt de order op een andere dan de gebruikelijke plaats af te leveren.

Vraag bij een nieuwe klant die snel geleverd wil krijgen om een toelichting en vertrouwen niet op een digitaal "bewijs van betaling". Het is eenvoudig daarmee te frauderen zoals bekend is van de zgn. "half 5 fraude" (om half 5 een grote bestelling plaatsen voor levering dezelfde dag, zie ook [dit filmpje](#)). Lijkt het een lucratieve nieuwe klant? Gebruik een kredietverzekeraar die tegen betaling een inschatting maken van de levensvatbaarheid van een onderneming.

- *Er zijn (veel) wisselingen in het bestuur of directie van een organisatie*

Veel wisselingen in het bestuur of de eerder bekende vaste relatie waarmee zaken gedaan werd is (onverwacht) vertrokken? Controleer bij de Kamer van Koophandel of doorgegeven is dat bij een bedrijf recentelijk veel bestuurswisselingen hebben plaatsgevonden of dat het bedrijf in andere handen is overgegaan. Dat laatste is een signaal om voorzichtig te zijn en via Google of bij andere relaties naar meer informatie te zoeken.

- *Er is (ineens) sprake van een groot personeelsverloop*

Gaan vaste medewerkers weg, worden zij niet vervangen of komen er ongeïnteresseerde andere medewerkers voor in de plaats? Het kan een teken zijn dat het bedrijf is overgenomen (check bij KvK) of dat het niet goed gaat met het bedrijf. Pas levering en betaling daar op af.

- *Rekeningen worden ineens minder snel betaald*

Ook dat kan een teken zijn dat het minder goed met het bedrijf gaat. Maak goede afspraken voor het te laat is. Bijvoorbeeld over leveren tegen betaling vooraf of "boter bij de vis".

Voor meer echte zekerheid vooraf kan ook gebruik gemaakt worden van een [bankgarantie](#), van [eigendomsvoorbehoud](#) of van [pandrecht](#).

In alle gevallen van twijfel: luister naar dat vage, vaak genegeerde gevoel waarvan achteraf gedacht wordt "ik wist het"... Informeer bij collega-ondernemers en probeer zo veel mogelijk informatie te verzamelen en zekerheden in te bouwen.

### Meer informatie

- [Insolventieregister](#)
- [Fraudehelpdesk](#)
- [Openbaar Ministerie](#)
- [WODC: Fraude en misbruik bij faillissement](#)

### Colofon

Dit infoblad is een uitgave van de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland, Postbus 93002, 2509 AA Den Haag  
T. 070 – 349 09 09  
[www.mkb.nl](http://www.mkb.nl)

Dit infoblad is met zorg samengesteld. Er kan echter geen enkele aansprakelijkheid worden aanvaard voor eventuele onjuistheden of onvolkomenheden. Vermenigvuldiging van (delen van) deze uitgave is toegestaan, mits met bronvermelding.

© Copyright Koninklijke Vereniging MKB-Nederland mei 2017